

ZARANDUL

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB.

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.
REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRAD.

ABONAMENTE: 80 lei anual, 6 luni 40 lei,
Instituții și bănci . . . . . 150 lei.
Muncitorii minieri . . . . . 50 lei.

APARE ÎN FIECARE JOI

Fapte nu forme nici vorbe

De săptămâni de zile s'au adunat în capitala Angliei, la Londra, reprezentanții a 65 de state de pe întreg globul pământesc spre a desbata și afla formula mântuitoare care să smulgă omenirea din ghiarele crizei economice, ce bântue cu furie de vre-o 2, 3 ani de zile.

2500 de reprezentanți ai statelor amintite își frământă mintea asudând, spre a găsi remediul vindecator. Conferința economică dela Londra costă nu mai puțin de 1.400.000 lei pe minut. Ochii tuturor sânt îndreptați în spre Londra. Firele telegrafice zbârnâe. Receptoarele intră într'o funcție febrilă. Sute și mii de corespondenți de ziare și reviste urmăresc cu înfrigurare debaterile. Comisioane de corespondență poștală pornesc și sosesc și din toate țările participante.

Insuși regele Angliei ține să prezideze ședința de deschidere, accentuând că istoria nu cunoaște un caz analog în care un rege să prezideze ședința reprezentanților atâtor țări.

Reprezentanții fiecărei țări își revarsă talentul și competența în discursuri chilometrice.

Fiecare se simte dator să vină cu o propunere sau o soluție nouă.

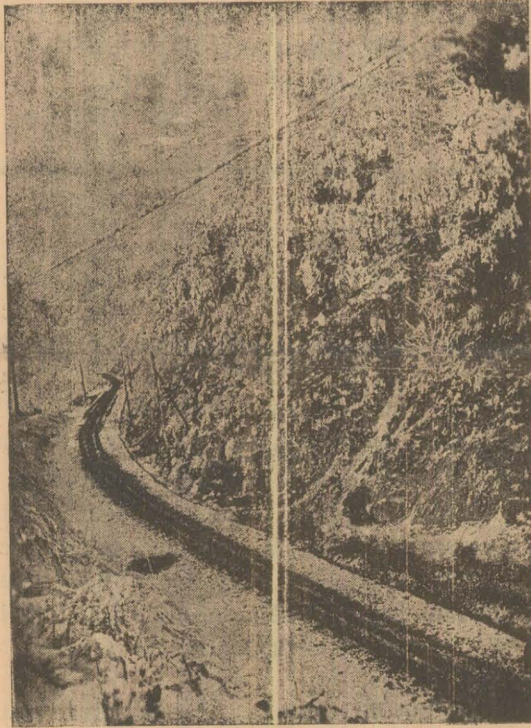
Și cu toată această frământare istovitoare, lucrările conferinței nu înaintează, soluțiile propuse sânt combătute, respinse sau chiar abandonate.

Toată lumea se întreabă cu îngrijorare; unde zace pricina de ce nu

se poate ajunge la un acord cât de minim.

De ce o conferință de talia și proporțiile acesteia este nevoită să-și întrerupă activitatea fără nici un rezultat?

Și lumea nedumerită ar fi fost aplecată să caute cauzele acestei nerezuite în fel de fel de împrejurări locale.

Vedere din țara Hațegului

Că statele participante nu fuseseră destul de pregătite pentru acceptarea unor soluții atât de radicale. Că climatul rece și posomorât al Angliei

(Continuare: în pag. 2-a)

Din săptămână în săptămână

EXTERNE

Skripnik, vice-președintele consiliului comisarilor poporului din Rusia, fiind descoperit că lucrează împotriva partidului comunist, de frica pedepsei s'a sinucis.

La Roma s'a parafat — stampilat — concordatul, (legea care reglementează raporturile dintre Stat și biserica romano-catolică), încheiat între Germania și Papa.

Curtea cu jurați din Berlin a judecat și a condamnat la moarte patru răufăcători.

Spania importă din România asfalt pentru drumuri.

Conferința dela Londra n'a dus și nu va duce la vreun rezultat bun. S'a vorbit mult, dar nu s'a făcut nimic. Zicala Românului: „Vorba multă-i sărăcie”.

La Londra s'a semnat tratatul de neagresiune dintre Mica Înțelegere și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste (Rusia). Inspiratorul și înfăptuitorul acestui pact este ministrul nostru de externe, d. Titulescu.

Un medic al marinei franceze, dr. Gaxamian, după lungi cercetări, a reușit să descopere tratamentul și remediul — leacul — boalei de mare și de apion, boală din cauza căreia multe din persoanele cari călătoreau pe mare suferea cumplît.

— Primul ministru al Poloniei, d. Jendrejewicz, întorcându-se dela Eforie unde soția sa își petrece vara, s'a oprit câteva zile la București, unde a fost primit în audiență de M. S. Regele și dl. prim-ministru Al. Vaida-Voevod.

Să ne cunoaștem țara...

Un călător străin, poet, om de gust și de cultură, care rătăcise prin multe meleaguri și cunoscuase multe țări și popoare, îmi spunea odată: „Aveți o țară minunată de bogată în porumb și grâu, în păduri și mine de tot soiul, în petrol și gaze naturale, în vii și pomi fructiferi, dar mai aveți o bogăție mai mare și în ce mă privește, o cred în stare să vă chivernisească singură, chiar de ar lipsi toate celelalte la un loc: neasemuita frumusețe a pământului românesc; diversitatea a unor priveliști, care au păstrat tot pitorescul lor specific, la răscrucea dintre un accident americanizat și depersonalizat pe zi ce trece, și un orient banalizat și el de tăvălugul social sovietic sau de tractoral mecanic american; farmecul rar al unor așezări rurale a căror populație mai ține încă la portul și la datinile strămoșești; satele și mănăstirile ancorate în trecut, muntele și Dunărea cu lumea preistorică a ciobanilor pe plaiuri, a pescarilor în „baltă” — și lumina aceea mai ales, care pe obrazul țării d-voastră înseamnă lumina unui zâmbet în privirea unei femei — adică o po-

tențare de viață și de vis. Și străiaul adăoga: „De ași fi capitalist, mi-aș pune toate fondurile într'o afacere nu petroliferă nici forestieră ci de turism românesc. Pitorescul țării acesteia e adevăratul d-voastră etalon aur — căci globul poate să aibă supraproducție de grâne, de lemne, de petrol — de lucruri frumoase și evocatoare însă, vor fi întotdeauna cumpărători”. Patriotismul meu măgulit, m'a îndemnat prudent să tac. Ce să răspund: să vorbesc de drumurile noastre antiautomobilistice, de hotelurile din provincie inexistente în ce privește marele turism... M'am gândit rușinat la ce au făcut alte țări pentru turismul lor — nu la Elveția, Germania, Franța, Italia și Austria — dar mai aproape: la ce au făcut cehii pentru Tatra și Slovacia în general, polonii pentru Carpații Galiției, iugoslavii pentru coasta Dalmației, bulgarii pentru Varna... și ungerii pentru lacul Balaton și Budapesta (de a cărei reclamă fotografică și în trei limbi nu poți scăpa în tot occidentul până'n America). Și doar avem și noi cu ce să ne mandrim și față de cei mai exigenți: munții Parângului și a Retezatului cu lacurile lor strălucite, creasta alpestră a munților Făgărașului, Bucegii și Ceahlăul cu cetățile lor de stânci calcaroase,

Înăul și munții Rodnei și „țările” acelea închise între munți păstrând de veacuri mândria patriarhală a populației bășinașe: Maramureșul Țara Ouășului Țara Moșilor — și apele de munte cu cheile lor: prăpăstioase tăeturi în stâncă — adevărate „canyoane” americane — cum sunt cheile Dâmbovicioarei și ale Biczului, ca să nu vorbim de difilele Jiului, al Oltului, al Bistriței moldovenești și de grandioasa spărtură în piatră a Cazanelor Dunării. Apoi mănăstirile minunate împodobite cu picturi exterioare și cu atâtea odoare scumpe ale Bucovinei — și bogatele mănăstiri moldovenești și cele brâncovenești din Oltenia și bisericuțele vechi de lemn din Ardeal și Maramureș. Cetățile mărețe de pe Nistru ale lui Ștefan — și pitorescul medieval ale orașelor săsești din Transilvania. Apoi Dunărea cu lumea ei antideluviană de păsări și de plante, cu delta unică în Europa. Balcicul, peticul acela de Orient autentic scăpat ca prin minune din „O mie și una de nopți” și Coasta de argint răsărind orbitoare pe Marea Neagră.

Da, avem cu ce să ne mandrim — și fără a ieși din țară putem să ne mulțumim toate nostalgiile.

(Universul)
Ion Pillat

„UNIVERSUL” DE VANZARE LA LIBRĂRIA „ZARAND”

Fapte nu forme nici vorbe

n'a fost prielnic unor înțelegeri amicale între participanți. Sau că Londra, capitala țării ospitaliere, cu viața-i comercială prea sgomotoasă n'a putut contribui la crearea unei atmosfere de conciliare reciprocă.

Dar iată că în aceeași capitală sgomotoasă și atmosferă neprielnică se petrece un fapt divers, care este merit să trezească lumea din buimăcială, s'o readucă la realitate.

Reprezentanții câtorva țări vecine orientale, dornici de a întări pacea existentă între țările lor, participanți ai conferinței economice, este vorba de reprezentanții României, Estoniei, Letoniei, Poloniei, Republicii sovietice socialiste, se întrunesc împreună în același oraș al neputinței mondiale și iscălesc întreolaltă **convenția pentru definirea agresiunii**, menită să consolideze pacea mondială. Este ideea fericită, pe care genialul reprezentant al României, a preconizat-o cu ocazia conferinței dela Praga.

Și acum lumea aiurită de nedumerire-se întreabă uimită, unde zace misterul. De ce reprezentanții atâtor state adunați la Londra nu se pot înțelege în chestii economice și de ce în aceeași capitală se poate iscăli o convenție de importanța celei amintite mai sus? Care a fost punctul de atracție care a putut să polarizeze în aceeași direcție până și pe reprezentantul repub-

licei sovietice, în deobște recunoscut ca intransigent în ce privește tratatele de pace?

Răspunsul îl găsim în discursul rostit cu această ocazie de reprezentantul României, de dl N. Titulescu, care adresându-se dlui Litvinoff zice: „Delegației sovietice îi revine astăzi onoarea de a fi precizat pentru prima dată în viața internațională cu **curaj, francheță și claritate** definiția agresiunii. Iată care ar fi trebuit să fie magnetul de atracție al reprezentanților conferinței economice dela Londra: **curaj, francheță și claritate**. De aceea încheiam articolul anterior cu vorbele spuse pe șleau: **Se vede însă că nu toți participanții sânt bine și sincer intenționați, deci credem că nici rezultatele conferinței nu vor fi prea surâzătoare**.

Deocamdată noi ca stat ne putem felicita, că conferința economică dela Londra ne-a procurat ocazia de a încheia cu vecinii noștri convenția amintită aducătoare de liniște și prosperitate pentru toate statele semnatoare.

Consecințele semnării convenției vor fi incalculabile și în scurtă vreme vom putea înregistra avantajele.

Iar cei care au urmărit cu atenție debaterile conferinței economice dela Londra, își dau deja sama, care dintre participanți u'au fost animați de o perfectă francheță și concilianță.

C. Sporea

Casa de economii și împrumut a Soc. „Mica — Ruda 12 Apostoli“

„Fiți nu numai harnici ci și păstrători, căci oricine știe să câștige bani, dar prea puțini știu să-i păstreze;“ spune poporul român în înțelepciunea lui, — și probabil tot acest principiu a călăuzit și Direcțiunea Societății „Mica“ când s'a hotărât să înființeze o Casă de Economii și Împrumut pentru muncitorii ei.

Nu putea veni mai la timp fondarea acestei instituții decât acum, când muncitorului îi sunt tăiate aproape toate creditele din afară și e nevoit ca prin concentrări de capitaluri mici să se ajute reciproc.

Abea funcționează de un an și se văd roadele acestei Case unde muncitorul se poate împrumuta pe lângă camete foarte mici și unde alții își depun cu toată încrederea, „bani albi pentru zile negre“.

Scopul înființării a fost de a încuraja

economia între lucrătorii Societății, a înlesni depunerile spre fructificare și a permite membrilor săi la caz de nevoie să facă împrumuturi. Funcționează în baza unui regulament trecut în livretul de depunere a fiecărui membru.

Conducerea ei o are Societatea care lucrează mână în mână cu muncitorii prin delegații trimiși din lună în lună pentru acordarea de împrumut, plasări de fonduri, sau altele în legătură cu fructificarea cât mai rațională a capitalului depus.

Până în prezent se reținea din plată 3% pentru Casa de Economii, dar văzând muncitorimea importanța acestei instituții a intervenit prin delegații ei urcarea deținerilor obligatorii la 5%. Iată deci cum știe muncitorul să răspundă la acțiunile sănătoase, mai ales acum când îi lipsește orice ban, vine singur

și intervine pentru urcarea reținerilor obligatorii dându-și seamă că pe neobservate la adânci bătrânețe, pleacă cu o sumă frumusească de care se poate bucura în voie, în zilele câte-i mai sunt rânduite dela Dumnezeu după ieșirea lui la pensie.

S'au împrumutat până'acuma peste 1000 muncitori cu media între 1—3000 Lei, și permițându-ne o mică statistică vedem că în intervalul acesta scurt de un an tot al treilea muncitor s'a ajutat. Cele mai multe cereri fiind pentru edificări, într'adevăr observăm că în comunele cu muncitori se înțeasă tot mai mult casele igienice cu un confort mai prietenos, gospodăriile se măresc, iar livezile de pomi cresc.

Paralel cu Casa de Economii a muncitorilor funcționează și cea a funcționarilor bazată tot pe aceleași principii ca a muncitorilor.

Avem toată credința că sub puternicul imbold pe care-l acordă neîncetat Direcțiunea Societății „Mica“ angajaților ei, contribuie în cel mai înalt grad la înălțarea și consolidarea nu numai a muncitorimii ci chiar a ținutului întreg.

E. J.

Detașări și numiri în învățământul primar

1. Detașările în învățământul primar se vor face între 1—15 Septembrie a. c.

Cererile vor fi înaintate direct ministerului între 15—25 August a. c. Nu se vor trimite nici subvizoratorilor, nici serviciilor locale de inv. La cerere se vor anexa acte doveditoare ale intereselor pentru care se solicită detașarea.

Toate cererile vor fi repartizate de ministere, insp. generali respectiv, cari vor face propuneri pe baza tablourilor ce vor întocmi, împreună cu inspectorii și subvizorarii la sediul regiunilor.

2. După efectuarea detașărilor, se vor face numirile în mod provizoriu pe data de 1 Octombrie a. c.

Cererile se vor înainta direct ministerului între 1—10 Septembrie a. c.

Vor face cereri normalității cu diplomă din seriile 1929 și 1930 și normalistele din seriile 1930—1931.

Tot între 1—10 Septembrie a. c. vor face cereri de numiri în mod provizoriu și cei reînțegrați în învățământ.

Numirile se vor face în ordinea vechimei și a mediei.

Cererile vor fi însoțite de copia diplomei, certificată de subvizorul școlar respectiv.

Insemnări din pribegie

(Continuare).

Kiew, Darnița 29 Sept. 1915.

Din Swiatin am plecat în zori. Am trecut prin orașul Kiew și ne-am oprit aci în Darnița, — suburbia Kiewului. Prin oraș iar am fost plimbați ca trofeu.

Orașul e situat pe țărmul înalt și abrupt al Niprului. Are mai bine de jumătate milion locuitori. Centrul e frumos și curat, dar la periferie multă necurătenie. E vechea capitală a „Rusiei mici“ și cel mai vechiu dintre orașele mari rusești. De aci a pornit creștinarea Rusilor, prin Vladimir, și aci a păstorit odinioară eruditul ierarh de origine română Petru Movilă, codificatorul dogmelor ortodocșiei. Nu lipsesc nici instituțiile culturale de tot felul, iar bisericile luxoase sunt de toată frumusețea. Și fabrici sunt multe.

Nipru l-am trecut pe un pod de fier lung de 968 pași. Pe râu, mare circulație de vapoare.

În Darnița ne-am oprit în lagărul numit „Punct de izolare“, poate că de aceia ne și izolează pe vecie de tot ce avem. Ni se iau

nu numai orice scule, dar și foile de cort, țoalele și rufăria. Barăci nu sunt decât pentru bucătărie și câteva corturi de pânză, pentru acei prizonieri cari lucrează la calea ferată. Și așa „izolați“ de toate trebuie să trecem noaptea sub cerul liber, aci unde suntem cu mult mai spre nord ca în Ardealul nostru. (Acum la finea lui Septembrie când e groasă bruma la miezul nopții).

4 Octombrie 1915. Am avut totuși un dram de noroc. Prizonierii ce lucrează la calea ferată sunt din părțile Devei și Băiței. Ba am aflat unul chiar din comuna mea. Așa mi s'a făcut și mie loc sub cort. Azi am paza corturilor. Și aceasta aci e un mare favor. Câți nu ne invidiază Doamne, Doamne! În fiecare dimineață sunt scoși din acest „punct“ de chinuire 15—20 morți din cauza slăbirei și a frigului. Nu știu ce tratamente vor fi în alte lagăre; dar aci e foarte neomenos. Și suntem acum peste 15 mii de oameni în lagăr.

25 Octombrie 1915.

Din Darnița am plecat aproape toți cei din părțile hunedorene cu trenul, însă tot în direcția N—E. Lagărul din Darnița, această „grădina a suplicilor“, abia mai adăposteste

azi cca 3 mii de oameni. Cine poate pleacă. Ori unde, numai să poată pleca de aci.

Am trecut peste șesuri nemărginite și nisipoase. Satele la mari depărtări unul de altul. Ne-am oprit o noapte în orașul Kursk situat pe o înălțime. Suntem în regiunea râului Don. Din fuga trenului am zărit câteva așezări de Cazaci. Ni se spune că unii sunt foarte avuți, cea ce nu se vede. Donul l-am trecut noaptea. În Voronej, am stat puțin. Mergem mai departe spre Peuza.

Peuza 30 Oct. 1915.

Oraș mare cu „punct de concentrare“ a prizonierilor. Mergem iarăși mai departe — aci nefiind loc. Spre Volga trenul ne duce prin o regiune — cu multe păduri — ce coboară în pantă ușoară spre marea fluviu. A zecea zi dela plecarea din Darnița — în zori — trecem cel mai mare pod din Europa și ne oprim la câțiva Km. în orașul Kazan.

I. Fodor

Abonații din Brad și din comunele din jur, pot plăti abonamentul — la administrația gazetei (în casele părintelui Bogdan — vis-avis de Soc. „Mica“) sau la tipografia „Zarand“ Brad.

Se împlinesc 150 de ani dela revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan

În 2—6 Noembrie 1934 se împlinesc 150 de ani dela revoluția de sub conducerea lui Horia, Cloșca și Crișan.

Cum începutul acestui eveniment istoric a avut loc aci la noi, — în Zarand, — iar teatrul luptelor celor mai crâncene au fost comunele Brad, Crișior, Mihăleni, Mesteacăn, Ribița și Luncoiul de jos, — corpul profesoral dela liceul „Avram Iancu”, împreună cu intelectualii din vechiul Zarand, au hotărât să inițieze o demnă comemorare a acelor evenimente.

Fiind vorba de comemorarea unei mișcări revoluționare inițiată și dusă la îndeplinire numai de țărani români, comitetul organizator a luat hotărârea să se ridice trei cruci de piatră (troițe în stil românesc), cu inscripții potrivite: în Mesteacăn la biserica cea veche, lângă șosea, în Brad la capătul podului de peste Criș și în Mihăleni aproape de biserică, lângă podul de peste valea Artanului, — eventual una și în Crișior. Cu aceiaș ocazie să se mai ridice trei troițe: în Buceș, Gurahonț și Vălișoara, pentru comemorarea unor evenimente din revoluția din 1848—1848. La fiecare troiță se va face un chiosc potrivit și o fântână, sau, unde se poate, să se capteze un izvor de apă.

Cu această ocazie se va scrie de d. prof. univ. I. Lupaș, Monografia revoluției.

Pentru acoperirea tuturor cheltuielilor pentru aceste lucrări au dat promisiuni solemne unii deputați din actualul parlament, că vor aduna o sumă suficientă din diurnele de deputați.

D. Ing. Gigurtu, directorul general al Soc. „Mica”, un suflet deplin înțelegător al chestiunilor culturale a finanțului a dat un fond de 50.000 lei pentru troițe.

Tot d-sa a hotărât ca Monografia rev. dela 1784 se va tipări pe spesele Soc. „Mica”.

Credem că și comunete din Zarand, cât și toți oamenii de bine, cu toate greutatețile financiare de acum, vor contribui și ei la această lucrare, cu obolul lor.

***

Comitetul pentru aranjarea serbărilor comemorative s'a constituit astfel:

Președinte de onoare: d. Ing. Gigurtu, directorul general al Soc. „Mica”.

Președinte activ: d. dr. Ioan Radu prof. pens., fost director al liceului ort. rom. „Avram Iancu” Brad, Vicepreședinți: d. Ioan Ghișă, directorul băncii „Crișana” Brad, d. dr. Nerva Oncu, deputat, Baia de Criș și d. Ștefan Bogdan, protopop Halmagiu.

Secretar general: d. Candin Ciocan, directorul liceului ort. rom. „Avram Iancu”.

Secretar de ședință: d. Nestor Lupei, prof. la liceul ort. rom. „Avram Iancu”.

Cașier: d. Valer Fugăță, prof. la liceul ort. rom. „Avram Iancu”.

Cenzori: d. Tr. Berbeciu, șef-judecător Brad, Pr. Aron Român din Luncoiul de sus și d. dr. Cornel Glava adv. Brad.

Membrii: Profesorii: Gheorghe Buldur, Cornel D. Rusu, Gheorghe Pârnu, Sabin Veselie, Pompiliu Nișca, Emil Fugăță, Emil Laslău, Cornel Barbu, Radu-Moga, prof. pens. Dr. Pavel Opreșan și Ștefan Albu, Protopop I. Jndrei, Pr. Virgil Perian, Petru Lazaroniu magistrat, adv. dr. C. Grădina, adv. dr. Gora Moldovan, adv. D. Zapan, adv. Tr. A. Ivan, adv. R. Gabăr, Vasile Nistor pretor, Pr. Andron Bogdan, învățătorii: Simion Baloșiu, Pavel Lazar, Petru Mateieș, Alex. Bușă, Ing. Valer Ambruș, Ing. Gh. Minovici, Ioan Bocăescu, dr. Ștefan Feier medic, dr. Cornel Tisu medic, Liciu Iubaș notar, Pavel Paul notar, comercianții: I. Cuteanu și Porfiriu Boilă, meseriași: Gheorghe Pantea, Nicolae Ronta și Romul Feier — toți din Brad, Pr. Ioachim Ivan senator Pödele, Pr. I. Fugăță din Luncoiul de jos, Pr. Samuil Nora din Vălișoara, Protopop D. Secărea și Dr. C. Moldovan medic din Băița, Pr. Petru Tudoran și inv. Ioan Fodor din Curechiu, Pr. Ștefan Perian, notar Ioan Pop, Ioan Töderaș și N. Bocan din Crișior,

Pr. Miron Popoviciu și notar N. Birău din Mihăleni, Pr. Ioan Birău, notar Morcan și comerciantul Steavu din Buceș, P. Alex. Fugăță și inv. Popa Marin din Crișan, Pr. Iosif Comșa din Ribița Pr. Aurel Bărna, Pr. Iosif Tisu, adv. M. Tisu, inv. V. Barba și inv. pens. P. Russu din Tebea, Pr. Nic. Florea, dr. Iacob Oncu adv., dr. S. Rișcuța medic, dr. Tămaș adv., Nicolae Turuc pretor, inv. I. Micu, inv. P. Incicău, dr. V. Nemeș șef-judecător toți din Baia de Criș, Amos Turuc notar în Vața de jos, Arhidiacon Enea Joldea, Vasile Lazar pretor, Leonida Pop magistrat și adv. Mihai Nicula din Halmagiu, Protopop Const. Lazar, Pr. V. Bulz, dr. T. Băbuța medic; dr. Aurel Oarcea notar, Savu Dorca inv., Petre Ugliș inv. din Gurahonț, Gh. Camber.

Actualități canine

Câinele Hangiului

Bășos zăvod mai este și Zăpor

Codiță scurtă, lung la bolșor

Un bot ce pe tot locul se îndeasă;

Stăpânul lui, cogeamite hangiu

(Chimir umflat și jumătate grasă)

Făcu din el căfel isteț de casă

Dar rău, că-i dă și țuca pe cât știu...

L'a învățat să latre pe schintei

Să-ntindă laba spre cucoana tunsă

Să-i lingă (sau să-i spele?) fusta unsă

Și-apoi să pupe deșul dumneaei.

Iar ca să fie rău, pentru bandiți

(Bandiți sunt astăzi, oamenii cinstiți)

I-au rețezat codița și prăjită

Cu-ardei turbat i-au dat-o s'o inghită.

Când îl asmuță parca-i scos din minți

S'ntoarce cu felii de om în dinți

Grozav ce vrei...

Ca orice câine care-și papă coada cu ardei...

Și-acuma c'o fi vrulă sau nevrulă...

Zăpor precum vedeți se execută.

Mă rog de-ar fi chiar om, dar pentru pâine

Dece n'ar face-un lucru mic de câine?

În vremurile aceste răsucite

Când stai să storci tot zerul ce-i în piatră

Ehei... câți oameni am văzut că latră

Și fac atâtea alea ca Zăpor

Trecând târâș la legea câinilor...

Dar spun atâtea oamenii n're ei

Că dacă-i dai cățeiului ardei

Se face foc el bietul, dar turbează...

Iar dacă-l fii cu țuca atunci crapă

Căci Dumnezeu a dat să bea doar apă

Și câinii, ca și toate ce viiază.

Iar de-o fi asta soarta lui Zăpor...

Păi... asta este soarta câinilor...

Mă nevoii din cât m'ajută daru

Și v'ânșirai aceste rândurile.

Nu vreau să spun în rândurile mele

Că-s rudă cu Vasile Militaru;

Ci mă bălu norocul cu așa spor

Că într'o seară muzele, plouate,

De nu știu ce capriciu apucate

M'au pus să fac pe biet Zăpor

Nemuritor

Și-acum să-o nchinăm cu sănătate...

Pompiliu Barbu

Strigături

U tu tu pe dealul gol

Că mireasa n'are țol,

Da l'o face mirele

Când o tunte cănele.

De-aci pân' la Seghedin

Toate mâncrutele-ți vin,

Dela Seghedin la vale

Nu-ți mai este nime 'n cale

Cu băut și cu mâncare.

O inițiativă laudabilă.

Un grup de învățători din cercul Mihăleni, plasa Brad, împreună cu un număr de 25 elevi, dintre cei mai merituosi, au întreprins o frumoasă excursie cu itinerariul Deva, Hunedoara, Alba-Iulia, Geoagiu, Abrud, Scărișoara, Detunatași Câmpeni.

Este una dintre cele mai frumoase întreprinderi ce acești învățători inimiși, au dat-o atât timpului cât și banilor ce au avut strânși. Ce lucru mai nobil poate fi decât cunoașterea țării. Neînchipuit de mult au câștigat micuții elevi ai acestor învăț. din această excursie, de o însemnată instructivă și educativă capitală.

Fie ca exemplu dat de acești învățători să fie urmat de cât mai mulți colegi, convinși fiind că prin aceasta vor contribui la o cât mai perfectă formare a sentimentului patriotic în micile vlăstare de astăzi, prin cunoașterea frumseților țării lor.

Cinste învățătorilor din cercul Mihăleni, cari și-au înțeles menirea.

I. I.

Sfaturi practice.

Contra durerilor de dinți

Se ia piper pisat, se pune într'o bucătică de pânză, se moaie în spirt și se pune pe partea gingiilor unde se simte durerea. Dacă dinții sunt găunoși, se ia cu ceva acid muratic și se pune o picătură în dintele stricat, îndată durerea se slăbește și repețind aceasta de mai multe ori, nervul care e bolnav se omoară.

Nr. 5|1933.

Publicațiune de licitație

Se aduce la cunoștință generală că în ziua de 29 Iulie 1933 ora 17, în localul școlii primare Tărățel, se va ține licitație publică pentru construirea unui nou local de școală primară.

Licitatiia se va ține conform disp. art. 88—110 din L. C. P. regulamentul Oficiului de Licitatiia și normele generale publicate în Mon. Of. Nr. 127—1931.

Concurenții vor depune o garanție de 5% din suma prevăzută în devizul lucrărilor.

Planul, devizul și caietul de sarcini se pot vedea zilnic la Primăria Tărățel între orele 16—21.

Tărățel, 8 Iulie 1933.

p. Președinte:

Secretar:

Paul

Lungu Teodor

Publicațiune

Se aduce la cunoștință generală că Banca Națională a României pentru a înlesni tuturor producătorilor preschimbarea aurului, a înființat pe lângă agenția sa din Deva un

oficiu de preschimbare împreună cu un laborator,

unde se vor face analizele respective. Toți posesorii de aur se pot prezenta acestui oficiu la preschimbare cu orice cantitate de aur, or cât de mică, în zilele de lucru, între orele 8—13 și 15—18 primind contravaloarea la prețul oficial. În dorința de a veni în ajutorul producătorilor, Banca Națională percepe dela preschimbătorii particulari numai jumătate pin valoarea taxelor către stat, urmând ca celelaltă să fie suportată de ea. Prin această măsură, Banca Națională dorește să încurajeze industria aurului.

Banca Națională a României

Reluarea lucrărilor în Valea Jiului

— „Duda“ —

Întreaga Vale a Jiului, cea mai importantă regiune minieră, de cărbuni, din întreaga țară, fusese cuprinsă de doliu. Vestea că se vor închide toate minele și că mii de muncitori vor rămâne pe drumuri, îngrozise pe toată lumea.

Și este explicabil: Nu-i caz de disperare, când ai 5—6 copii, când provizia din camară ți s'a terminat, când „Consumul societății“ nu-ți mai dă nimic, când te întorci dela prăvălie și dela măcelărie cu mâna goală, căci nu-ți mai acordă credit; cu un cuvânt când vezi că-ți vor muri ai tăi, de foame și n'ai nici o putere de salvare?

Este o stare, neînchipuit de grea de suportat. Chiar aspectul localităților era cu totul cernit. De unde fiecare până atunci, era obișnuit să vadă forfot mare, de lume, de gălăgie în toate părțile, furnicar de oameni, alergând „în haine de șut“ după diferite treburi, sirena uzinei, (duda cum i se zice pe aici), anunțând repaosul sau începerea lucrului, deodată toate au murit.

Grupuri de mineri, galeși, mistuindu-și necazul, fiecare în sine, vorbeau în șoaptă, parcă ar fi vrut să nu-i audă nimeni.

A trecut așa vreo săptămână. Unii nerăbdători și-au curmat firul vieții (două cazuri de sinucideri în Vulcan).

Și „duda“ nu se mai auzea deloc, măcar să strecoare fior rece în fiecare, că a isbucnit undeva vreun incendiu. Căci nu știu cum, dar sunetul „dudei“ dovedește viață, existență, speranță de viitor...

Delegațiile și telegramele adresate mai marilor zilei, curgeau șit. Se cerea numai un lucru: „muncă și pâine“. Nu omoriți cu politica dv. cea mai mare industrie minieră.

Dar soarele se ivi iarăși de după nor. Și cât sunt de dulci razele lui, după o vreme posomorită!! Câtă bucurie, câtă însuflețire, cât entuziasm când se auzi din nou „duda“.

Sunetul ei deși stridend, deși asurzitor, aducea acum mângăere, nădejde și... „pâinea de toate zilele“.

M. Bogza

Cursurile agricole dela Geoagiu

Luni, 16 Iulie, s'au deschis la școala de agricultură din Geoagiu cursurile agricole, înființate de M. I., pentru complectarea cunoștințelor în domeniile: pedagogic, agricultură, pomicultură, apicultură, etc. a învăț. preoților și agronomilor.

După săvârșirea serviciului religios a luat cuvântul d. inspector general P. Petrescu, care arată importanța acestor cursuri, mai ales pentru membrii corpului didactic.

A mai vorbit și d. Aurel Vlad, fost ministru.

Asupra acestor cursuri vom mai reveni.

Chiar cu numărul viitor vom da, pe cât ne va fi cu putință, conferințele ținute de delegații Ministerului Instrucțiunii.

Serbarea copilașilor dela grădinița din Baia de Criș

Săptămâna trecută — grădinița, cu ocazia încheierii anului școlar, a organizat o serbare școlară; care având un bogat și ales program artistic-coreografic — muzical a încântat mult pe spectatori.

În primul rând este locul să vorbim de micul Victor Băca.

Cu aceeași măiestrie, pe care i-am recunoscut-o și altădată, micul Victor, a executat rând pe rând: rolul de vânător, rolul de cismar, etc.

Sala l-a răsplătit cu salve de aplauze.

Informațiuni

— Intre partidul social-democrat din România și fracțiunea sa de stânga „ghelerte-riștii“ se dă o mare luptă. Fiecare din aceste două grupuri caută să-și atragă la sine pe faimosul M. G. Bujor, eliberat de curând — pe baza grațierii — dela închisoare, unde își executa pedeapsa de muncă silnică.

— În Monitorul oficial cu data de de 7 Iulie a. c. au apărut condițiunile de admitere la bacalaureatul agricol.

— În Basarabia, din cauza ploilor, au fost mari inundații.

— S'au descoperit, la București, mari fraude făcute cu abonamentele pe C.F.R. eliberate particularilor.

— Dl. Amos Frâncu, avocat din Cluj, omul trecut aproape prin toate partidele, s'a reinscris în partidul D-lui Averescu.

— S'a ales următorul Consiliu de administrație al Casei Asigurărilor Sociale din Deva: 1. Patroni: ing. M. Gheorghiu, ing. A. Klein, Lanyi B., Anton Grigoriu, Oances Alex. Buta N. și Dr. Simon Câmpeanu. 2. Salariați: A. Chiorean, Gârbovean, Dănescu Gh., Costian I., Timiș R., Muntoi S., și Ionescu C.

— Un ziar a publicat știrea că dl. Virgil Șortan, secretarul „Frăției de cruce“ a fost arestat. De sigur, pentru că și'n alte părți va fi părăsit frumosul program al „Frăției“, trecând la atacuri personale împotriva oamenilor de bună credință.

— Se pare că deacum încolo D-zeu ne va învrednici de un timp mai favorabil sămănăturilor. Munca la câmp este în toi: țarinele răsună de ascuțitul coaselor, iar holdele de cântecele săpătorilor. Inimile plugarilor saltă de bucurie.

— Distinsul membru al Academiei române, Mihail C. Șutzu, a încetat din viață.

— Cei 58 membri ai „Gărzii de fier“ arestați și dați în judecată la Trib. Alba-Iulia, pentru portul cămeșilor verzi, au fost achitați.

— La Sibiu și Făgăraș, în aceste zile, au căzut fulgi de zăpadă.

— Din cauza ploilor mari și dese, în Bucovina, râurile au crescut foarte mult, inundând regiunile apropiate lor. Poduri, mori, ba chiar și case au fost luate de apă.

— Asupra unui sat de lângă Târgu-Jiu a năvălit o haită de lupii, mușcând mai multe vite. Deoarece lupii erau turbați, boala s'a transmis și vitelor mușcate, iar dela acestea la altele, precum și la stăpânii lor. Sute de vite au turbat și murit. 10 oameni au fost trimiși la institutul antirabic.

— Luni 17 Iulie a. c. se va judeca, la Consiliu de războiu din București, procesul celor 108 persoane acuzate cu ocazia mișcărilor dela Atelierele C. F. R. Grivița-București.

— Contribuabilii, cari își vor plăti impozitele, Statului, 45 zile dela începutul trimestrului, vor beneficia de o reducere de 5 la sută.

— Împlinindu-se 6 ani dela moartea regretatului nostru rege Ferdinand I, sâmbătă 8 Iulie a. c. s'a oficiat un parastas la biserica Curtea de Argeș, locul unde viteazul nostru rege își doarme somnul de veci.

— La 20 Sept. a. c. se vor ține examenele pentru admiterea și ocuparea locurilor vacante la Școala de subofițeri de administrație. Condițiunile de admitere sunt publicate în Monitorul oficial, Nr. 65 din 17 Martie 1932 și Mon. of. Nr. 117 din 24 Mai 1933.

— S'a acordat o reducere de 50 la sută pe C. F. R., la toate clasele atât la ducere cât și la întoarcere, pentru intervalul dela 7 Iulie—25 August. inclusiv, tuturor participanților la cursurile „Universității libere N. Iorga“ dela Văleni de Munte.

— În timpul verii, autoritățile publice au următorul program de lucru: dela orele 7-30 până la orele 13-30; iar după duminică și sărbători dela orele 15-30 până la orele 19.30.

Din Aninoasa

Accident de mină. În noaptea de 28 Iunie un groasnic accident s'a întâmplat la mina Aninoasa. Surpându-se niște pietre a zdrobit complect pe muncitorul Anca Rafail, iar pe tovarășul său Onodi Augustin l-a lovit în cap. Depe urma lui Anca R. au rămas soția și șase copii. Onodi, până acum este în afară de vreun pericol.

Aviz. De câteva zile a plecat dela părinții săi din Luncoiul de sus, fără știrea lor, copilul Ion Dud, de 12 ani. Cine îl va aduce acasă va primi o frumoasă recompensă.

Nec. Dud

Dearece mai sunt încă vre'o 15 locuri libere, învățătorii, preoții, sau agronomii cari doresc să ia parte la cursurile dela Geoagiu se mai pot înscrie până la 20 Iulie c.

— Un avion, în care se afla căpitanul Alboteanu și t. t. r. Eftimescu, s'a prăbușit lângă București. Avionul s'a sfărâmat, iar cei doi militari au fost omorâți.

— **Rezultatul examenului de bacalaureat.** Reușii liceului din Brad (21 din 22 candidați): cu nota bine: Almășan Sabin, Avram Lazăr, Codreanu Sever, Lungu Teodor, Maxinciuc Gh., Săbău Saul; cu suficient: Dărășteanu Petru, Fărcașiu Sabin, Gavrilă Ion, Giurgiu Const., Golea Vasile, Leucean Sabin, Muntean W., Nicoară Macaveiu, Rîșcuța Petru, Sârbu Victor, Șurtea Ion, Vușdea Ion, Tirică Liviu, Kohany Tiberiu, Cădea Traian.

C. S. Mica - C. S. Moții 4-1 (2-0)

Duminecă 9 Iulie a avut loc pe arena clubului sportiv „Mica“, din Gura-Barza, al doilea match de foot-bal.

De data aceasta „Mica“ a avut un adversar mai tare, „Moții“, din Abrud, pe care totuși i-a învins.

Jocul

Începe „Mica“, dar pierde în picioarele adversarilor, care înaintează până la goală țără a marca.

Portarul Micii degajează lung și Moții sunt băgați în careu și presați până în min. 20 când Banciu reușește să marcheze primul goal.

Spre sfârșitul reprizei, Pop mai marchează unul de toată frumusețea cu capul, dintr'un corner bine executat de Tinceac.

Repriza doua. Moții luptă cu mai multă atenție pentru a reduce pondicapul, reușind chiar să marcheze prin Beliu, care a fost cel mai bun jucător al lor.

Mica nu se descurajează, luptă cu tactică și mult calm. Haiduc deschide regulat pe Tiușeac, aceasta prin centrările sale pecise dă ocazie lui Iesenschi și Banciu să mai marcheze câte un goal, după care partida ia sfârșit. La acest match a luat parte peste 700 spectatori.

S'au remarcat dela învingători: Haiduc, Tiușeac și Mogoșan; iar dela învinși Belini, restul în notă.

I. N.

Poșta administrației

Am mai primit abonamente dela: d-ra Margareta Vasilescu, inv. Clopotiva, 80 lei; d. E. Mastero, prim-inginer, 80 lei; d. dr. Corneliu Moldovan, medic Băița, 80 lei; d. Groza, funcț. „Mica“ 80 lei; d. Pompliu Barbu, 40 lei; d. Miron Trușă, inv. Crăciunești, 40 lei; d. Ion Dan, șef maestru minier, 40 lei; d. Morcan, notar, 80 lei; d. Azarie Sicoe, 80 lei; d. Cornel Bocănicu, elev maestru minier, 25 lei; d. Wach Otto, prim șef mineri 80 lei; d. A. Rațiu, funcț. 40 lei; d. V. Florea, dir. C. F. Tebea, 40 lei; d. Pavel Trifan, Tebea, 80 lei; d. Virgil Tisu, primar Tebea, 40 lei; d. Mogoșan Petru, maestru minier Musariu, 40 lei; d. Ștefan Czebely, prim șef minier, Musariu 80 lei; d. Mihail Mociran, maestru minier, Brădișor, 80 lei; d. D-tru Loghin, șef minier, Barza, 40 lei; Prin d. I. Lazăr, 130 lei, ab. d-lor: Rovinariu Nicolae, 25 lei, Stoia Anghel, 25 lei, Pașcău Nicolae, 25 lei, Sim Ion, 20 lei, Huh Ilie, 20 lei, Rovinariu Ion, 15 lei.

(Urmare în Nr. viitor).

REDACTOR RESPONSABIL:

G. E. CAMBER